III SEMINARI D'HISTÒRIA DE LA FILOSOFIA ESPANYOLA

Del vint-i-set de setembre al primer d'octubre d'enguany ha tingut lloc a Salamanca el *III Seminario de Historia de la Filosofía Española.* Jo no sé pas si els antecedents d'aquesta setmana són prou coneguts del lector. Miraré de fer-ne un esborrany.

A la primeria de l'any 1978 un grup de professors de filosofia, gairebé tots de Salamanca, iniciaren aquest tipus d'encontres. El primer Seminari volgué deixar ben clara la línia per on es movien. No es tractava pas de ressuscitar el vell mite de «la ciencia española», sinó, ben al contrari, de proposar una nova via d'accés a la filosofia en general a partir de la circumstància sòcio-cultural ibèrica i ibèrico-americana. Essent la llengua un dels factors decisius per a desllindar els diferents grups de filosofies, hom podia incloure-hi la filosofia catalana. Els que es feien càrrec de l'empresa reberen immediatament el suport de Mr. Alain Guy i de l'equip d'hispanistes de Toulouse. Aquest fet, juntament amb la qualitat de les ponències i comunicacions presentades, així com llur publicació en un volum d'unes tres-centes pàgines foren decisius. L'intent havia reeixit. Ara es proposaven quatre objectius ben delimitats. En primer lloc, calia estudiar els aspectes metodològics de la nova historiografia que es volia fer, a fi de poder-ne oferir el seu estatut científic i acadèmic. Després calia conèixer l'actualitat filosòfica oficial i privada de cara a sospesar les possibilitats i riscos de la tasca. Un tercer punt venia representat per la intenció de col·laborar amb els grups afins que treballaven en altres països. I finalment es volia donar un empenta a tothom qui d'alguna manera incidís en el conreu de la historiografia filosòfica arreu de la Península. Es demanava la col·laboració de tots ells, prescindint de tendències i ideologies.

Fruit d'aquestes bones intencions i dels esforços de molts, han estat dos seminaris més. El segon tingué lloc l'any 1980 i hom podrà veure ben aviat els seus resultats en dos volums d'actes. Estan a punt de sortir de les premses. El tercer seminari és el que hem esmentat al començament. Toca ja donar-ne notícia.

El tema bàsic i general es perfila força bé en els títols d'algunes de les ponències: *Saber y Poder,* de Cirilo Flórez; *Política y filosofía en España,* de Carlos Díaz; *Ética, consenso y moral cívica,* de Nicolás Martín Sosa; *El poder filosófico en la España actual,* de Antonio Heredia y *Política y filosofía en la Ilustración española,* de Enrique Rivera de Ventosa. Pel que fa a temes més concrets i d'interès més immediat, els títols decantaren cap a l'Ètica i la seva projecció a l'ensenyament mitjà. Gilberto Gutiérrez dissertà sobre *Modelos de la reflexión ética en la historia reciente;* Rafael Jerez Mir, sobre *La enseñanza de la filosofía en el Bachillerato* y Francisco Rodrigo Mata, sobre *Didáctica de la Ética en el Bachillerato y concepto de racionalidad.*

Potser a causa de la xifra de l'any en curs, moltes de les altres ponències se centraren a l'entorn de commemoracions i centenaris. A Eugeni d'Ors se'n dedicaren tres: *La etapa barcelonesa de Eugeni d'Ors,* per Jaume Roura, *El saber estético-lúdico de Eugenio d'Ors,* per Luis Jiménez Moreno, i *Filosofía y concepción de la historia en Eugenio d'Ors,* per Jorge M. Ayala. Però fou sobretot Ortega y Gasset qui gaudí d'un tracte privilegiat. Vegeu-ne la mostra: *La sociología en Ortega,* per Jesús Mª Vázquez; *El pensamiento pedagógico de Ortega,* per Joaquín García Carrasco; *Ortega y Gasset y la lógica formal,* per Vicente Muñoz; *Ortega y el problema de la verdad,* per Mariano Álvarez; *El hegelianismo de Ortega,* per Ramiro Flórez; *Ortega versus Heidegger,* per José L. Molinonuevo; *Buscando un Ortega desde dentro,* per Miguel Cruz Hernández. Fins i tot hom pogué constatar el ressò que encara té Ortega terres enllà. Nelson R. Orringer parlà de la *Presencia de Ortega y Gasset en los Estados Unidos;* José L. Gómez Martínez de *Presencia de Ortega y Gasset en México,* i Alain Guy de *Presencia de Ortega y Gasset en Francia.* Dins la mateixa línia de commemoracions amb motiu de centenaris, hi hagué també una ponència dedicada a *La obra filosófica de Juan de Zaragüeta,* d'Adolfo Cruz.

Les ponències de Antonio Jiménez, *Urbano González Serrano* (1848-1904) y la divulgación de la psicología contemporánea en España, i la de Teresa Rodríguez de Lecea, *Notas para la caracterización del catolicismo liberal en España en la segunda mitad del siglo XIX,* haurien d'ésser considerades dins la secció de «Varia». I les comunicacions del grup de Toulouse, representat per Marie Laffranque, Juan Cobos, Reine Guy, Dominique Quentin-Mauroy i André Gallego pertanyen també a diversos punts de la historiografia peninsular. Concretament, la de la senyora Guy tractava de la nostra llegenda del Comte

Arnau. La part prevista per a la secció «Instituciones» fou la més reduïda. Antonio Pintor Ramos parlà del *Seminario Xavier Zubiri: Orígenes, realizaciones y proyectos*. I Laureano Robles exposà *La Societat Catalana de Filosofia*, referint-se a la del 1923.

La bona companyonia dels assistents, l'acolliment que ens donà com sempre Salamanca i l'excel·lent funcionament de l'ICE de la seva Universitat contribuïren potser a alleugerir el ritme d'unes sessions que començaven a les nou del matí i acabaven ja de fosc. Això no obstant, aquest tercer seminari constitueix un bon exemple de vida acadèmica que cal conèixer. I potser imitar. És ben trist que ací i avui encara algú estigui deturat a la nebulosa qüestió de si existeix una filosofia catalana, quan al costat de casa nostra hi ha qui ha començat a caminar i a treure profit de la «filosofia espanyola». No fóra també per a nosaltres el moment de començar?